

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Családi élet.

Zombor, 1905. december 14.

Vannak nagyon joviális, nagyon barátságos urak, kiket mint jó társalkodókat mindenütt szeretnek, kik, házukon kívül, mindenkiel nyájaskodnak és enyelegnek és kik nem egykönnyen tagadnak meg szíveségeket, melyekre felkérlik őket; ha azonban bezárkózott mögöttük saját otthonuk ajtaja, úgy mogorva zsarnokokká válnak, kik előtt mindenki retteg, feleségükkel, gyermekekkel és cselédjeikkel éreztetik rossz kedvüket, melyet künn mosolygó arcuk alá rejtettek. Vannak asszonyok, kiknek bővülő szeretetreméltóságát szélben magasztalják, míg ingatag, zsémbes természetük kétségbejti környezetüket; vannak asszonyok, kiknek galambszelidségét, türelmét és jószívuságát mindaddig bámulják, míg csak valamely szerencsétlen véletlen nem avat idegent föl- és szemtanujává annak a mértéktelen hevességnek, melynek a ház belsejében átengedik magukat. Vannak családok, melyekben minden szeretetben és boldogságban látszik uszni, ha más van jelen, különben pedig a család

minden egyes tagja folytonos hadilábon áll a többiekkel.

Összehasonlítva ezeket a képmutatókat azokkal az emberekkel, kik következetesen minden körülmény közt őszintén gorombák, bizonyosan tűrhetőbb képet nyerünk a gorombákról. De mennyivel barátságosabb, örvendetesebb képet nyújt mégis az a ház, melynek tagjai egymás kedvéért élnek és egymás iránt udvariasak, szívélyesek, figyelmesek.

Férjek, kik ebben a tekintetben „kényelmessé” teszik helyzetüket, ne csodálkozzanak, ha a rossz példa, mit a szülők egymással való érintkezésükkel gyermekeiknek adnak, hat azokra s ha ez csökkenti irántuk való tiszteletüket és hozzájárul ahhoz, hogy a testvérek közt is elharapózik az udvariattalan, tisztességtelen hang.

A felebarát iránti figyelmességet és szeretetreméltóságot nem lehet eléggé korán tanítani. Anyák, kik adnak valamit gyermekeiknek, annélkül, hogy illedelmesen kérték és megköszönték volna a gyermekek, kellemetlen embereket nevelnek. Anyák, kik megengedik, hogy a gyermekek egymást gúnyolják, egy-

mással civakodnak és verekednek, házi zsarnokokat nevelnek. Csaknem még szigorubbann kellene ügyelni arra, hogy a gyermek udvariasan bánjék a cselédekkel, hogy ne követeljen tőlük, hanem kérjen és minden neki teljesített szolgálatot megköszönjön. Amit a gyermek így fiatalon megszokik, nem hagyja el azt később sem. Igazán jól nevelt embert legjobban a cselédekkel idegen házban, szállodában vagy saját otthonában való érintkezéséből lehet megismerni. Mindig tudni fogja, hogy idegen helyen nincs joga parancsolni vagy gáncsolni, odabaza pedig parancsát kérés alakjába fogja ölteni és ha kortholnia kell, ezt is nyugodtan, tárgyilagosan és nyersség és szitkolódás nélkül fogja megtenni.

A külső forma nem minden, de igen sok; megment különféle cselekvési és mulasztási hibától a családi érintkezésben.

S még valami: csak az, aki a viselkedés figyelmes formáit nemcsak dísz-, hanem háziruha gyanánt is veszi föl, aki azokat nemcsak idegenekkel, hanem család- és házi tagjaival szemben

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Látogatás.

Ismét itt vagyok hát
Rideg lakod előtt,
Féltem — s most szeretem
A gyászos temetőt.

Nyílik-e sirodnak
Hóféhér virága?
Hideg-e tenéked
A „Jézuska” ágya?

Pici fiad mondta,
Hogy vissza nem jöttél,
Hogy te bizonyosan
Most oda feküdtél.

„Hisz’ itt mindig fázott”,
Mondta édes ajka.
„Most a Jézuskának
Dunnája van rajta.”

De én — én nem tudom,
Mit feleltem rája . . .
Millió esókomtól,
Állt el édes szája.

Parkas Ferenc.

Mindig új história.

Erdős Jenő ma esküszik örök hűséget Barina Mariskának. — Mielőtt elhangzanék a holtomiglan, Mariska édes mosolylyal tekint völegényére s Jenő abból a csillogó fekete szempárból egy hosszú életre szóló hű odaadás, forró szerelem, tiszta üdvösség ígérését olvassa ki . . . Az a bársonyos tekintet addig cirógatja, míg valami új világ nyílik meg előtte s ennek ígézetes hatása alatt erősen hiszi, hogy ő ezt a kicsiny leányt valóban boldoggá teszi, mert igazán szereti . . .

Dusan terített asztal, vig cigányzene fogadja a templomból hazatérő násznépet s azt az örömtől repeső menyasszonyt, aki napsugaras boldogságában dehogyan hiszi, dehogyan sejtí, hogy van e földön mindennél erősebb, hatalmasabb szentség — a pénz.

Még most is egészen kábult, nem hallja a nyüzsgő vendégsereg vidám kacagását, sem a cigányzene álomba ringató, szívet cirógató hangjait, csak az öreg pap meleg áldó kezét érzi még most is fején s az Istenanya imára kulesolt kezét látja, amint reményteljes mosolygással könyörög a kettőjük boldogságáért...

S az Istenanya bátorító, édes mosolya úgy elárasztja Mariska dobogó szívét, hogy szinte összeroskad a boldogító, sejtelmes ígéretek özönlő sulya alatt.

Jenő szívébe ezalatt valami ujjongó érzélem lopódzott s egy kacagó démon diadalmas tekintetével suttozta: Győztem, gazdag vagyok, nem kell többé a nélkülözés kinjaival küzdenem!

Amíg maga elé festi a jövő oly szépnek ígérkező, mosolygó képeit, melyeknek koronája továbbra is a dorbézolás s az élvhajhászás akar lenni, — megszólal a cigány hegedűjének babonás, észbontó hurja:

Kidőlt a fa mandulástól,

El kell válni a rózsámtól . . .

Fájdalmasan, szomoruan törnek elő a zengő nóta édes-bus dallamának hangjai s ez az ábrándos, fájó melódia oly sirva, panaszkodva hangzik fel, mintha azokból a kopott, komisz hurokból fájdalomban, boldogtalanságban megtört szívek szólanának...

Jenő szeretne forró agyához kapni, mely majd szétreped a kinos emlékek visszatért hatása alatt!

is gyakorolja, sajátíthatja el őket tökéletesen, nem fognak neki e formák kényelmetlenné válni, mert egybeforognak természetével: teljesen magáévá teszi azokat.

Szomorú a magyar nóta.

Nótás nép vagyunk. Az eke nyomában lépkedő magyar édes bús nótákat dudol, a cifra szűrre heveredő juhász is kedveli a pattogó szilaj nótát, akár az esthajnali csillagnál rakott pásztortúznél fujja a tilinkót, akár a cigány cifrázza előtte göndörhaju, eperajku babájáról a dallamos futamot.

A magyar nóta megejtí az embert akár a fonóban, akár a parkétás termekben. A szívünkhöz szól: mint valami édes boldogság. Dalköltészetünk csupa báj, csupa költészet és valóság. Egy-egy szenvedésnek a beszélő lelke, egy-egy derűs percnek igazi fotografiája. Minden keservünket eltemetjük egy-egy búsongó magyar nótában. Jellemünk, erkölcsünk, vitézségünk a dal szárnyán repül azok szívébe, kik e nép fontos költészetét élvezni tudják.

A magyar dal szép, olyan, mint valami ábitatos ima. Vannak nótáink, amik Isten házában is felhangzanak és voltak nótáink, melyek lelkesítették a honvédő magyarokat, amikor a csatatűzben villogott a kard kezükben és itt is, ott is véres fejű apáink biztatták társaikat, dallal az ajkukon. Vannak nótáink, amit suttyó gyerekek épen olyan kedvvel énekelnek, mint öreg, reszkető kezű emberek, vannak nótáink, melyeknek szépségében gyönyörködnek Svájcban, amelyek helyet kaptak a külföldi királyi udvarokban. Pedig a „Káka tövén költ a ruca“ dalban nincs semmi diszertáció, semmi nagy stílus mondás,

csak eleven népgondolkodás, természetesség és igazság. Olyan ez a nóta, mint az esthajnalban szedett harmatos mezei virág, mely tetszik annak, ki az egyszerűségben is látja a báj, a fontosságát.

Régi nóták, bűt oszlató költészetünk bájos kifejezői, ne is hagyjatok el soha. Ti vagytok a magyar nép eszejárásának hiv megnyilatkozásai: ti rajtatok megenyhül a lélek, nemesbedik a szív és megtartotok azoknak, akik vagyunk, hogy csak azokban gyönyörködünk, ami valóság és nem rajongunk azért, ami bántó, ami üres és ami idegen.

A ti régi mivoltotok nem üt csorbát a szíven, az érzelmeken, mint a kottát író népdal gyárosok mosdatlan nótái, melyeket vaggonszámra küld ki az a sok lebuji zengeráj.

Ne higgyetek annak sirva-vigadó magyarok, hogy a vidéki városokba özönlő gajdoló orfeumi tagok, igazi magyar nótákat visznek. Értékét rontó, nemzetközi finomságnak hirdetett mocsaraikat ott akarják lecsapolni, hol a néplélek gondolkodása még egyenes, mint a sik föld rónája.

Budapestben már nem tudnak szerepelni. Itt már letarolták az emberek jó érzését, mondják is, hogy Budapest a legerkölcstelenebb város. Egy nemzetközi gyűlésen mondták ki ezt a szegyetlen igazságot: hol a leánykereskedők ellen szállottak sikra.

Kicsoda-micsoda terjesztette el a valóságot, hogy Budapestet a legerkölcstelenebbnek merik mondani? A dal vitte lejtőre Budapest hírnevét. Azok a dallamba ejtett sorok ingerelték az embereket, az csöditett publikumot a bűnök tanyájára, az tévesztette

meg az ifjúságot. Ott hallott az ember legtöbb erkölcstelen szót: ahol olesó leányok, santán énekesnők énekelték meg a perverzítást, az állatembert, a bűnt.

Az orfeum éneke kiszállott az utcára, mert benn már bűzös volt a levegő. A szabad utcán szaladgáló gyerekek szedték fel a sarat, úgy vitték haza magukkal.

A dal volt az a felhő, mely lemosta az emberek lelkéről a piruló arcot, lassan elhelyezkedett az uri családok szalonjaiban is és ez rontotta meg azt a disztlingváló nyelvet, melyet régebben a fiatal emberek a kisasszonyokkal szemben használtak.

És mindezeket magyar nótáknak nevezték. Szomorú a magyar nóta, mely erkölcstelenséget hoztál! — mondják az erkölcsbirák.

Pedig nem a magyar nóta hozta, hanem a borotvált képű komédiás: az idegen föld mosdatlan nótái, rossz-rissz magyar szöveggel.

Ezt bizonyára a vidéken észre is veszik és Budapest kárán okulnak. Megtartják a régi magyar nótákat és eljön az idő, hogy a nagy moloch elmenjen vidékre, szedjen azokból a relikviákból, melyek örökké talizmánjai lesznek a magyar ember lelkületének. A beözönlő tucat dalok szemérmelensége ellen pedig küzdjünk a veszélyezett vidéken, úgy hogy egyesületek kebelében szervezzünk dalos egyesületeket. De ne csak szervezzünk, hanem tartsuk is azt fenn, ha kell, áldozatok árán is.

A dalos egyesületeknek fontos missziója van és következtetéseink során azt hisszük, mindenki előtt világosan áll: hogy a dal, a tiszta szövegű,

Bántja az önvád, az a szörnyű, igazságos bíró, mely kegyetlenségében nem ismer irgalmat, könyörületet!

Mintha lelke mélyében valami lelkiismeretféle szólalna meg: mért tettél egyszerre kettőt boldogtalanná? Avagy ha már annak a másiknak végzetkönyvébe volt írva, hogy miattad, a te csábító tekinteted, hazug mosolyod miatt szenvedjen; tedd boldoggá legalább ezt a másik ártatlan angyalt s ne gondolj a pénz mulékony csalfa örömeivel!

Ébred, lázad boldogtalan szíve s földéz előtte egy közönséges, mindennapi mesét:

„Volt egyszer egy szép kékszemű, szegény leány, akinek egy legény az Isten szabad ege alatt esküvel fogadta, hogy soha más nem lesz a felesége s aztán — aztán elhagyta...”

A bor, tivornya, kártya boldogította, ezek oltárán áldozott, míg egészen elsülyedt. Kereste az ösvényt, melyen át kiszabadulhat a szédítő, fekete örvényből, de nem találta... s a sötét reménytelenségben valami kacagó sátán fülébe sugta: pénz! — Főleszmélt, a sátán után indult, hogy még egy ártatlan teremtetést tegyen boldogtalanná...”

Míg a mese álomszerű mozzanatai újra meg újra megrázkódtatják egész valóját, szeretne sirni, jajgatni, bocsánatért esdeni ehhez a szegény teremteshez, akinek ma esküdtött örök hűséget s akinek csak a pénzt szeretni...

A bánatos nóta hallatára újra előtűnik emlékében az elhagyott szép kékszemű leány alakja... Nem az az észvesztően szép angyal, aminőnek máskor látta, hanem a szegény kis elhagyott, könnyes szemű, szomorú leány... mintha édes hangját hallaná kizokogni a hegedű hurjaiból s mintha könyben uszó tekintetét látná csillogni szerelmesen...

S a fájdalomtól megtört leány megjelenése, szomorú s mégis nyugodt tekintetében a fájó lemondás fényével, ajkán a hervadás-sal, — örületes fájdalommal szoritja össze szívét, úgy érzi, mintha a kínzó gondolatok ólomsúlylál akarnák szétzuzni agyát...

Szeretne odakiáltani a cigánynak, aki eközben más nótára kezd: huzzad, huzzad fekete barátom, eltaláltad mit mond a szívem, — csak pengesd! szakadjon meg hát az a hur, ha éppen meg akar szakadni, — nem bánom, nem bánom már! Huzd el még

egyszer, hadd halljam magam is, amit a szívem mond:

„Szemfedőm a bánat legyen,
Ugy sincs nekem más egyebem...”

Szerencsére nem tart soká ez a lázas vergődés. Feláll az öreg pap, hogy még egyszer felhőtlen, derült boldogságot kívánjon a fiatal párnak. Szelíd hangja át meg átjárja a szíveket, amint meleg szavakkal tolmácsolja egy hosszú élet édes boldogságának osztott örömét s bánatát...

Odafordul Jenőhöz, reszkető kezét vállaira teszi, szemébe néz — s mintha csak eltalálta volna előbbi gondolatait — ellátja jószágos tanácssal, bátorítja, buzdítja s végül az Isten áldását kéri mindkettőjükre.

Míg a poharak összecseengnek, Mariska férjéhez hajlik s boldogságtól remegő ajakkal susogja: Téged áldjon meg az Isten minden boldogságomért!

S míg Jenő önfeledten karolja át ifjú feleségét, újra élni kezd... főleszmél teljesen... úgy érzi, hogy ezt a kedves lényt egy cseppet sem lesz nehéz szeretni... hogy ő erre nem is gondolt!...

Fölugrik, ragyogó örömben uszó szem-

igazi magyar dal, nemcsak kevély, hanem jellem és erkölcsképző is és éppen ezért főleg nemzetiségi vidéken fontos szerepe van.

Oly helyeken, hol a magyar dal kulturmisszióját tapasztalták és elegendő hanganyag állott a dalos egyesületek rendelkezésére, ott kellemesen mulatva, nem egy szívderítő műélvezetet szereztek a közönségnek, míg a nemzetközi orfeumok trágár zagyvaságain mindenki megiszonyodva látta az erkölcsi súlyedést, a nagyvárosok egészségtelen izlését, melyet akárhogy bírálhattuk, el kell ismernünk, hogy az igazi magyar dal ápolásával, a magyarnak régi kincsét mentjük meg az erkölcsében anynyira megtámadott ifjúság jövőjének.

Korcsolya-Egyleti közgyűlés.

A zombori korcsolyázó egyesület folyó hó 9-én tartotta meg évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnöki megnyitó után az egyleti titkár tett kimerítő jelentést az egyesület mult évi működéséről, különösen az egyesület kezelése alatt álló négy tennis pályán lefolyt sportéletről; majd a jövőre vonatkozólag tett egypár előterjesztést úgy a jég, mint a tennis pályák modernebb s a fejlettebb sportágakat is kielégítő átalakítása iránt. — Így tervbe vette az egyesület egy műkorcsolyázó verseny, a nyár folyamán pedig egy tennis verseny rendezését, ugyszintén egy tennis-mester szerződését. — Indítványozta továbbá a titkár egy hölgyválasztmány megalakítását, melynek tagjaiul Alföldy Flóra, Baumann Mariska, Csihás Erzsike, Donoszlovits Erike, Drakulits Ivánka, Ehrenberger Edith, Falcione Helén, Gehring Lenke, Gehring Mici, Horvátovits Margit, Halm Marusza, Heinecz Viktória, Jovánovits Matild, Jovánovits Leona, Koczár Adrienne, Koczár Zsenni, Koczár Licsi, Karácson Margit, Karácson Olga, Krónits Mici, Karl Ilonka, Kirchner Madlaine, Lederer Mici, Michelsz Margit, Popovits Milla, Popovits Olga, Predragovits Stanci, Pekánovits Mici, Puskás Pirike, Raab Jolán, Szauer Ilonka, Szakáll Margit, Szondy Bella,

mel köszöni meg a jókívánásokat s aztán odakiált a cigánynak: Huzd el more azt a nótát, azt a legszebbet, amely hurodon kifér, huzd el nekem azt az éltető imádságot:

Te vagy, te vagy barna kislány
Szívem, lelkem fénye,
Te vagy mind a két életem
Egyetlen reménye . . .

S míg Mariska és Jenő sokatmondó tekintete eskü gyanánt olvad össze, — fönn a csillagok honában, ahonnan nincsen visszatérés, ahol nincsen fájdalom, egy szép kékszemű angyal boldog mosolylyal, összekulcsolt kézzel könyörög: Áldd meg őket én edes, jó Istenem!

Dr. Radványné Rutikay Emma.

Gondolatok.

Az örökös szemérem és a hűség jó erények; de vannak napok, amikor törpéknek látszanak, ha magasabba tekintünk . . . Maeterlinck.

Az emberiség alapjában alig változik. Ami lenni fog, egyazonos azzal, ami volt. Anatole France.

Rácz Mici, Sztojsits Piroška, Vojnits Erzsike, Városhy Klemsi, Vértési Adrienne és Zsivánovits Vera urhölgyek nyomban meg is választottak. — A megválasztott urhölgyeket az egyesület vezetősége fel fogja kérni a tagsági jegyek elárúsítására.

Ezután következett a terjedelmes pénztárosi jelentés, mely végeredményben arról számolt be, hogy bár az egyesület a mult évi jéghiány miatt vagyonszaporulatot felmutatni nem képes, de az egyesületi tőke mégis növekedett egy tennis pályával, melyet az egyesület a parkban a befolyó tagdíjakból épített. — Jelenleg az egyesület kezelése alatt négy pálya van, három a parkban, egy pedig az Erzsébetligetben, melyeknek évi jövedelme 800 koronával van a költségvetésbe felvéve.

A pénztári felmentvény megadása után következett a tisztikar megválasztása, mely egyhangú lelkesedéssel a következőképp alakított meg: tiszteletbeli elnök Koczár Zsigmond, elnök Fernbach Károly, alelnök dr. Birvalszy György, titkár dr. Késmárky Béla, pénztáros Konyovits Antal, jégfelügyelő dr. Moldován Lajos, ügyész dr. Gaál István, orvos dr. Duchon János. Választmány: dr. Alföldy Árpád, dr. Balogh Ernő, Csávosi Lajos, dr. Falcione Árpád, Falcione Lajos, Fernbach Bálint, Herczegh Sándor, Lederer Pál, Prokópy Imre, Róheim Zsigmond, Szemző István ifj., Tárcazy Dezső.

Ezután a közgyűlés köszönetet szavazott a városnak az Erzsébetligeti pálya felépítése, felszerelése s az egyesület kezelésébe történt átengedéseért.

Elnök a tagok érdeklődését megköszönve, ezután a gyűlést bezárta, mire a gyűlés agilis elnökének lelkes éljenzése közben feloszlott.

H i r e k.

Személyi hir. Jahl Gusztáv, cs. és kir. altábornagy, a m. kir. szegedi II. honvédkerület parancsnoka kedden este városunkba érkezett. A honvédszászlóalj vizsgálatának megéjtése után szerdán délután állomáshelyére, Szegedre visszautazott.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Becker Jakab nagybecskereki járásbírói joggyakorlatot a helybeli törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Thallóczy Lajos tanulmányutja. Thallóczy Lajos udvari tanácsos, a közös pénzügyminiszterium levéltári igazgatója és a konzuláris akadémia tanára, aki jelenleg tanulmányuton van a Bácskában, hogy a megyei gazdasági és ipari tanintézeteket és a vidék agrikulturnális fejlődését tanulmányozza, a napokban Szabadkán tartózkodott és Gräff Nikáz megyei tanfelügyelő kalauzolása mellett megtekintette a päliesi földműves iskolát, majd az állami tanitónőképző intézetet látogatta meg, ahonnan Titelbe utazott.

A kamarai titkárválasztás. A szegedi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése e hó utolsó napjaiban, valószínűleg 27-én vagy 28-án tölti be választás útján a megüresedett titkári állást. Mint értesülünk, a beltágok egy nagyobb küldöttsége felkereste Perjessy László felső kereskedelmi iskolai igazgatót s felkérték, hogy a titkári állásra adja be pályázatát. Perjessy kijelentette, hogy pályázni fog annál is inkább, mert a mult alkalommal már pályázat mellőzésevel meghívta őt titkárnak a kamarai tagok többsége.

A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat választmánya f. hó 19-én d. u. 5 órakor a társulat helyiségében néhány fontos folyó ügy elintézésére végezt gyűlést tart.

Az általános választói jogról felolvasás lesz Zomborban, amelyen az általános választói jog ligájának tagjai is részt fognak venni.

„Az érem másik oldala” cím alatt a „Pesti Napló” tegnapi számban egy „zombori iparos panaszos levele” jelent meg, amely szemére lobbantja a József főherceg Szanatórium-Egyesület zombori fiókjának, hogy a városunkban rendezett bazár árucikkeit Bécsben szerezte be. A Szanatórium-Egyesület e panasz kapcsán ugyancsak a „Pesti Napló”-ban a következő nyilatkozatot tette közzé:

„A „Pesti Napló” mai számában egy zombori iparos néhány észrevétele téves értesülésen alapszik. A Szanatórium-Egyesület az ország öt helyén rendez kiállítás s a kereskedelmi kormány a kiállítások engedélyezését ahhoz az egyetlen föltételhez kötötte, hogy csak magyar ipartárgyak állíthatók ki. Az egyes kiállításokat szakközegeivel ellenőriztetni és így a Zomborba kiküldött iparfelügyelő és a szegedi kamarának titkára konstatalta, hogy a kiállításban bemutatott minden árucikk magyar ipartermék. A számadások nincsenek lezárva, de már ma megállapítható, hogy belépődíjakból, felülfizetésekből, büffé jövedelméből és a tombolából jóval több folyt be a felénél, mint az árucikkek eladásából és az összes forgalom mégis a háromezer koronát nem haladja meg. Hogy ezer koronán felül kiárult háziipari árucikk valami tulságosan megrontotta volna a zombori kereskedők és iparosok érdekeit, nyugodtan alig lehet állítható.”

A Szanatórium-Egyesület ezen nyilatkozatának, hogy a bazár árucikkei nem az osztrák, de a magyar ipar termékeiből valók voltak, örülünk és megnyugtató minket. Mindenesetre az állítólagos hiba nagyon könnyen orvosolható lett volna a bazár rendezése előtt, ha az elárúsítandó cikkeket a helybeli kereskedők adták volna össze, nagyon természetes, hogy csak a magyar ipar termékeiből valókat.

Erdősen kételkedünk azonban, hogy helybeli kereskedőink által — tisztelet a kivételnek — esetleg kiállított árucikkeknek 99%-a nem osztrák lett volna-e?

Cél szentesíti az eszközt!

Kár volt ezzel a disszonans hanggal a „zombori iparosnak” a szép, nemes és humánus célt szolgáló intézményt megzavarni akarni. A kulisszák mögé kellett volna néznie előbb és a saját szemében felfedeznie a gerendát, mielőtt a máséban a szálkát akarta megtalálni.

Ezzel kapcsolatban kötelességünk megemlíteni, hogy az első nap jövedelme nem 1288 korona 71 fillér, hanem 1882 korona 14 fillér volt, eszerint a bevétel az egyéb jövedelmekkel együtt 3200 koronát tesz ki. A jótékony bazár alkalmával felülfizettek: Roheim Zsigmondné 100 kor., id. Szemző István 25 kor., Alföldy Gedeonné, Szemző Gyula, Fernbach Bálint, Wámoscher Áronné, dr. Alföldy Gedeon 20—20 kor., Fernbach Zsuzsa 19 kor., Sterz Adolfné 18 kor., Balogh Ernőné, Bruck Árminné 10—10 kor., Falcione Gusztávné 9 kor., Birvalszy György 6 kor. 88 fill., Jovánovits Józsefné 5 kor., Nikolics Zsófia 4 kor., Beretvási nővérek 2 kor. 10 fill., Popovics Aurél 2 kor., Heindlhofer Róbert, Szegedi keresk. és iparkamara, Pribil Ernő, Gertinger Pálné 1—1 kor., összesen 314 kor. 98 fillér. — Fogadják a jölelkü adakozók jótékony adományaikért az elnökség hálás köszönetét.

Uj olvasóköri. Monostorszegen új olvasóköri alakult. Elnökei: Nagy Béla plébános és Tessényi Oszkár községi jegyző.

Arcképleleplezés. A zombori iparosok árucaarnokának igazgatósága most, hogy a szövetség helyiségeit nagy méretekben átalakította és hogy a szövetség üzlete az utóbbi években rendkívül fellendült, folyó hó 11-iki ülésében benső, szinte családi ünnepély közepette leplezte le a szövetséget nagy-érdemű alapítójának Zsulyevits Ernő felső keresk. isk. igazgatójának arcképét. Örülünk, hogy derék iparosaink méltányolni tudják e derék férfiak érdemeit; mert hisz ő sokoldalú társadalmi tevékenysége közben mindenkor főleg az iparosság érdekeit mozdította elő zajtalan tevékenységgel, de annál nagyobb eredménnyel.

Protestánsbál Zomborban. A zombori protestáns ifjúság értekezletet tartott a zombori kereskedelmi iskolában dr. Pataj Sándor elnöke alatt, mely értekezleten elhatározták, hogy január 5-én a „Vadászkürt” szálloda összes termeiben protestáns bált rendeznek a zombori evangélikus templom építési alapja javára. A rendező bizottság tagjai lettek: elnök Prokópy Imre, alelnökök: Jeisel Henrik és dr. Mérey Béla, titkár: dr. Pataj Sándor, pénztáros: Szauer Sándor, ellenőr: Hubay Miklós, jegyzők: dr. Somody János, Wagner Albert, Wiesinger Viktor, dr. Berényi Antal, cigánybárá: Walland Ákos, táncrendező: Schiek Gyula, dr. Kurcz Henrik, Szauer Pál, Szauer Géza, Szauer Jenő, Papp Gyula, Roediger Ernő, Ádám Endre, Halm Miklós, Mikes Kálmán és Becker Jakab.

A zombori jótékony magyar nőegylet ez idén 155 szegény iskolás gyermeket ruházott fel a szükséges téli ruhával. Az ebbeli kiosztás november 26-án eszközöltetett a helybeli főgimnázium tornatermében. A ruhaneműk beszerzésére egyes jószívű adakozók a következő adományokkal hozzájárultak: Zombori takarékpénztár 400 kor., Zombor város házipénztára 223 kor., 20 fil., Fejér Gyula apátplébános 100 kor., özv. apatini Fernbach Bálintné 40 kor., Garam Kálmánné, Tarczy Dezső, Kozma Lászlóné, Alföldy Gedeonné, Szilágyi Mórné, Ambrózovits Emilia 10—10 kor., Enyedy Eugénia 6 kor., Sztrilich Zsigmondné, Vározy Károlyné 5—5 kor., Tápay Istvánné, Stverteczky Ferencné, özv. Michelsz Jánosné, Molnár Istvánné, Fratris nővérek 4—4 kor., I. R. I. P., özv. Uhlyarik Jánosné, özv. Schwerer Jánosné szül. Schállner Mária, özv. Szaich Emilné 2—2 kor., összesen 867 korona 20 fillérel, — Schlieszer Testvérek 18 drb meleg fejkendővel, Czopf Jánosné 6 pár meleg harisnyával, Goldfahn Sándor és fia 6 meleg alsó ruhával járultak a kiosztott ruhákhoz. Ezen kegyes adományaikért úgy a nőegylet, mint a felruházott szegény gyermekek nevében ez uton is hálás köszönetet mond a nőegylet elnöke idős Mihályi Jánosné.

Luca-napja. Nagy napja volt szerdán a magyar babonás világnak: Luca-napja, a mely tulajdonképp már kedd este kezdődött. Luca-napja voltaképpen szent Lucia vértanu emlékünnepe, amely csak később került vonatkozásba a boszorkányokkal. A magyar népeletben különösen a Luca-széke ismeretes, melynek hagyományos alakja az ósrégi időktől fogva varázserejűnek tartott, magyarul ugynevezett boszorkányszög, mely egy csillag képét mutatja. Ezt az ábrát már a pythagorikusok használták titkos szövetségük ismertető jeléül s mindenféle bűvös erőt tulajdonítottak neki. A Luca-székéről a mi népünk babonája alig hasonlít valamiben bármilyen más népnek Luca-napjához fűzött babonájához. A vénasszonyok Luca-napja előestéjén elővesznek egy szál fát és abból széklet faragnak, amelynek karácsonyra kell készen lenni. Nem kell valami nagynak, vagy épen diszesnek lennie, elég, ha csak akkora, hogy épen ráülhet, vagy legalább ráülhet az illető. A földolog az, hogy mindennap kell valamit faragni rajta, mert ha egy nap elmulnák anélkül, hogy faragtak volna rajta, célját téveszti az egész. Amikor

aztán készen vannak vele épen szent estére, elviszik magukkal az éjfél misére. Itt, lehetőleg közel az oltárhoz, ráül vagy rááll az illető vénasszony és — meglátja a község összes boszorkányait. Mert a Luca-székének olyan nagy a hatása a boszorkányokra, hogy tüstént látható alakot öltenek magukra s iziben hátat fordítanak az oltárnak. Így hát szemtől-szembe találkozik velük a tekintetük.

Eljegyzés. Berger Gyula petróei kereskedő eljegyezte Berkovits Blanka kisaszszonyt, Berkovits Márk kulai könyvnyomdatulajdonos és a „Bácskulai Hírlap” szerkesztőjének leányát.

Jótekonyság. Wámoscher Nándor monostorszegi nagybirtokos áldozatkészsége és a község hozzájárulása folytán ez évben is 30 szegénysorsu iskolás gyermek részesült jó meleg téli lábbeliben. E szép tett nem szorul külön dicséretre.

A kelebiai templom megál-dása. Nehai báró Rádl Béla által épített rendkívüli fényes plébániatemplomot folyó hó 10-én adták át rendeltetésének. A szertartást Mamuzsits Félix kanonok-plébános végezte. Rengeteg nép gyűlt össze e szép szertartásra. Délben a plébánián Winkler Lénárd plébános nagy ebédet adott, melyen a plébános legközelebbi ismerősei és jóbarátai vettek részt. Folyó hó 11-én a megboldogult patrónus lelki üdvéért engesztelő miséáldozat mutatott be az Urnak, melyen Kersch Chorál Requiemje került előadásra.

Halálozás. Farsang Pál monostorszegi községi orvost folyó hó 11-én délután sétaközben szívzélhűdés érte. A segítségére sietők felholtan vitték be a lakására, ahol pár perc múlva meghalt. Az elhunyt aglegény volt. Hozzá tartozói ismeretlenek. Barátai és ismerősei közt általános a részvét.

Az alkoholizmus ellen. Nagyonfontosságú rendeletet intézett a kereskedelemügyi miniszter az államvasutak igazgatóságához a szolgálat biztonsága érdekében. A miniszter ugyanis rendeletében megtiltja az államszolgálatban működő vasutasoknak a szolgálati idő alatt a szesz italok élvezetét és utasította a hivatali főnököket, hogy esetről-esetre szerezzenek meggyőződést, vajjon a szolgálatban lévő személyzet között nincs-e valaki ittas állapotban, akit a személy és vagyonszükség érdekében a szolgálattól azonnal el kell tiltani.

Exportgőzmalom Ujszivácon. Ujszivácon mozgalom indult meg egy nagyobb-szabásu exportgőzmalom létesítése iránt. A mozgalom élén Eiman Károly jegyző és dr. Stricker Péter orvos, az ottani gazd. egylet elnöke állanak.

Tisztviselőtelep Zomborban. Meghívó. Van szerencsénk a „Tusulanum” t. tagjait a folyó évi december hó 17-én délután 4 órakor a „Polgári kaszinó dalárda” termében tartandó értekezletre ezuttal is tisztelettel meghívni, amelyre okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Zombor, 1905. december 14-én. — Szobotka Rezső, helyi választmány elnöke. Cselyuska Márton, helyi választmány titkára.

Utmutató a postai küldemények felszerelésére. Kraicz Lajos a zombori posta- és táviró hivatal főnöke a község használatára egy minden tekintetben praktikus, a postai küldemények felszerelésére vonatkozó művet állított össze. A karácsonyi, újévi és husvétii rendkívüli nagy csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a község a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Ebben a műben, amely 13 mintával és 7 táblázattal van felszerelve, a község minden egyes postai küldeményre tájékozódást nyerhet. Kereskedőknek, ügyvédeknek, intézeteknek, mindenkinek, aki a postával bármi néven nevezhető összeköttetésben áll, ezen mű nélkülözhetetlen. A mű ára 3 korona, megrendelhető a szerzőnél.

Wenczel Lajos találmányai. A szabadkai önkéntes tűzoltóság fáradhatlan tevékenységű parancsnokának mentőkészülé-

kei újabb elismerésben részesültek, amennyiben megyénk alispáni hivatala körlevelben hívta fel a községi előljárásiakat azok mielőbbi beszerzésére. A körlevél szövege a következő: Bács-Bodrog vármegye alispánjától. Valamennyi községi előljárásiagnak. 31374/905. alisp. Tárgy: Wenczel Lajos szabadkai önkéntes tűzoltótestületi és mentőosztály parancsnok által feltalált hullaszállító kocsis és kútból való kiemelő készülék leírását és kiváló szaktekintélyek ajánlását tartalmazó ábrás leírást, midőn címnek megküldöm, szükségesnek tartom a cím figyelmét úgy a hullaszállító kocsis, mint a kútból való kiemelő készülék különös előnyeire, mely előnyök az ábrás leírásban ki vannak fejtve, felhívni. Ezen ott felsorolt előnyök teszik kötelességemmé, hogy a címet felhívjam arra, hogy tegye megfontolás tárgyává, miszerint a közegészség s az életmentés érdekében nem volna-e célszerű, ha cím a hullaszállító kocsit és a kútból való kiemelő készüléket akár külön, akár együttesen megrendelné. Magam részéről amennyiben a község vagyoni ereje bírja, mindkettőnek s amennyiben az új megterheléssel járna, a kútból való kiemelő készüléknek okvetlen való beszerzését tartandó kívánatosnak, mert egy emberélet megmentése az arra fordított esekély 40 korona kiadást bőven megtértené. Tájékozásul megjegyzem, hogy a hullaszállító kocsik beszerzésére irányuló képviselőtestületi határozat feltétlen törvényhatósági jóváhagyásra számíthat, míg a kútból való kiemelő készülék beszerzési költségei az előre nem látott kiadások rovatán számolandók el. Amennyiben az előre nem látott kiadások rovata kimerült volna, de a költségvetés főösszege számítva nincsen, úgy ezen 40 korona tétel túllépés, jelen rendelettel indokolható. Elhatározása a feltalálóval közvetlenül közlendő és arról folyó évi december hó 31-ig hozzám jelentés teendő. Zombor, 1905. évi december hó 6-án. Alispán helyett: Vojnits István s. k., főjegyző.

A József kir. herceg Szanatórium Egyesület igazgatósági ülése nagy érdeklődéssel folyt le, különösen a vidék volt szépen képviselve és a mi vidékünk is. Reánk igen fontos az az elhatározás, hogy miután az egyesület már jövőre megnyitja száz betegre népszanatóriumát, azonnal hozzáfog a második, az Augustus nevét viselő szanatórium építéséhez s egyáltalán lehetővé teszi, hogy délfranciaországi rendszerű tüdőbetegeket gyógyító kolóniák létesüljenek az ország több helyén. Természetes, hogy az egyesületnek arra az álláspontra kell helyezkednie, hogy ott létesít gyógyító intézményeket, ahol a legnagyobb érdeklődést tapasztalja. Mivel pedig mi a magunk erejére hagyatva sohasem tudjuk a magunk betegeinek szolgáló gyógyítóházakat létesíteni: teljes erővel ezt a központi és agilis egyesületet kell támogatni. Az egész országban szokatlan nagy lendülettel szervezik az egyesület bizottságait, a mi kérő szavunk lehetetlen, hogy teljesen hatástalanul hangozzék el arra nézve, hogy minden erővel seregeljünk a népmentő cél sikere érdekében munkára. Különösen áldottszívű hölgyeink segítségét várjuk. Jól esik tudnunk, hogy a mostani zavaros napokban is az emberszeretetnek hívását megértik a jószívek.

Mikor az anyós és a vő mulat. Felsőszentivánon esett meg az a mesebe illő dolog, hogy anyós és vő együtt mulattak és széles jókedvükben utcahosszat muzsikáltatták magukat. Özv. Szögyi Mártonné és veje Szilly József még odahaza felöntöttek a garatra, azután elmentek a falu összes koresmájába inni. Közben tamburásokat hívtak és azokkal muzsikáltatták maguknak. Egyszerre csak megállott az anyós és haragtól villámló szemekkel mondotta a vejének, hogy a tamburások nem az ő nótáját pöngetik. A derék jó vő anyósa sérelmét úgy akarta orvosolni, hogy a primást úgy vágta arcul, hogy az fényes nappal is csillagokat látott az égen. Erre az egész tamburás banda lecsapta a tamburákat és ásót, kapát, vesvillát fogva, rárontottak Szilly József és addig ütötték, amíg mozdulni tudott. Most

élet és halál között lebeg. Az ütlegekből jutott az anyósnak is annyi, hogy ott nyög a veje mellett. A verekedő tamburások ellen megindították az eljárást.

Figyelmeztetés. A temesvári m. kir. posta- és távirtdaigazgatóság a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címezése stb. tárgyában az ünnepekre való tekintettel a következő figyelmeztetést teszi közre: A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címezésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papír használandó. Vászonnal vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosán átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal lezárni kell. A pecsételéskor vésett pecsétnyomó használandó. 3. Címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezetéki és keresztnévnek, vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának, vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címrataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kitéendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bördarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra írt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrát-leesnék, elveszne, vagy pedig olvashatatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címrát felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címráton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címrataira, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonka 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ilyen részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Színház.

Hétlőn megismételték Sutronak érdekes darabját, **Jerichó falai**-t. A közönség most is nagy élvezettel hallgatta a színmű elmés szentenciáit és szívesen tapsolt Sik, Pap Ilonka, Barna Jolán és Horti mindenben kielégítő játékának.

Az ember nem hinné, hogy a „Flirt nagysám”-nak elkeresztelt Fernandé keblében mily nemes és önzetlen szív dobog. Marcelle barátnője megcsalja derék és csak a komoly munkának élő urát, Anclint, egy léhaskodó, üres fejű szoknyavadászszal, Raoul de la Roche urral s midőn ez a tiltott viszony a tolakodó udvarló vigyázatlanságából már-már napfényre kerül, Fernandé a Jacques személyében kínálkozó boldogság feláldozásával saját magát állítja oda bűnbaknak s hogy az erkölcsi felháborodást kedvelő, képzetes világ pletykáitól meneküljön, hosszú utazásra készül a Kanári szigetekre. De az

utolsó pillanatban kiderül a legnemesebb indok sugalta turpisság s Fernandé mégis csak Jacques felesége lesz, annélkül, hogy azért fel kellett volna dűlni a jámbor és hiszékeny férj lelki békéjét a rideg valóság kiméletlen feltárásával.

Ime a kedden bemutatott **Flirt nagysám**-nak dióhéjba szorított tartalma, mely, amint látják, megint csak a francia darabok vesszőparipájával szolgáló házasságtörési eseteknek egy kis eredetiséggel feleresztett és néhány szellemes párbeszéddel megspékelt variációja.

A címszerepben kellemes feltűnést keltett Barna Jolán, de inkább bájos megjelenésével, mint játékával, mely ezuttal alul maradt a nála megszokott mértéken, főleg azért, mert tulhalk beszéde akárhányszor helyen úgy szólván az érthetetlen mormogásig gyengült. Ugyanaz a szemrehányás illeti a maga különleges szerepkörében egyébként kitűnő Nagy Imrét (La Cerda) is, ki a díkei tisztasága ellen gyakran esőkönyös nemtörődomséggel vétett. Igazán nem volna ártalmára, ha e tekintetben követné három jeles kollegája: Sik, Horti és Hatvani példáját, akik az értelmes, helyesen tagolt és tiszta beszéd szempontjából mindig kifogástalanok. A játékot illetőleg azonban mostani fellépők alkalmából egy kis megszorítással kell élnem. Horti jól átgondolt és az ensembleből előnyösen kiemelkedő alakításánál kissé zavarólag hatott az a jókora adag negédeség, amellyel, meglehet akaratlanul, Jacques-ot felcíomázta s amely itt-ott már a modorosság határvonalát érintette. Sik határozottan túllőtt a célon, midőn a, megengedem tudatlan, sőt ostoba, de a társadalmi formákban szinte tökéletes Raoul egy faubourgheli fodrászsegéd karikatúrájának is beillő felszeg eleganciájával személyesítette, Hatvani pedig túlmereven, szárazon, minden melegség és közvetlenség nélkül ábrázolta Anclin egyszerűen nemes és férfias alakját. A Naturbursch kedves szerepében (Paul) jól megállta helyét a fiatal Gózon, Papp Ilonka (Marcelle) ellenben nagyon egyenlőenül játszott: egyes jelenetekben egészen megfelelő volt, míg másokban még a középszerűség színvonalát sem tudta elérni.

C'est le ton qui fait la musique, valami-képen az igazi jó kedv teszi az összhangzatos operette előadást, természetesen, ha meg vannak hozzá a többi kellékek is. S hogy azok nem hiányzanak, azt örvendetesen tapasztaltuk a **Vándorlegény** szerdai felújításánál, amikor sorompóba állt a két primadonna, hogy egymással nemes versenyre kelve, énekművészetükkel és finoman árnyékolva, dévaj játékokkal gyönyörködtessék a telt házat s legalább ez egyszer felvillanyozzák a folytonos statisztálásban már eltompult segédszemélyzetet, a szinte gépiesen mozgó kórust is. Élvezet volt hallgatni Lévai és Váradi melódikus és szabatosan előadott szép kettését, Lévai remek szólóját, mely a végén átmegegy egy ügyesen harmonizált harmasba és kellemes emlékeket ébresztett Polgár olvadékonyan lágy valzere, aki egyébként is minden ízében sikerült alakítást nyújtott. Kormos Ilonka inkább elragadóan szép megjelenésével hatott, mint a felső regiszterben még mindig kissé érdes és csiszolatlan hangjával, amely fogyatkozásokon azonban szorgalmas skalázással igen könnyen lehet majd segíteni.

n. -i.

Művészet — Irodalom.

A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat évkönyvének XXI. évfolyambeli III. füzeté a következő változatos és érdekes tartalommal jelent meg: Petur bácsmezei főispán; írta Muhoray. — Palánka; írta Iványi István. E közlemény mutató Iványi István: Bács-Bodrog vármegye helynévtára c. művének sajtó alatt lévő III., illetőleg IV. kötetéből. — Haraszti község adományozása (egy 1333. évbéli oklevél latin és magyar szöveggel); közli Dudás Andor. — A bácskai jakobinusok (a zentai kaszinó történetéből); írta Dudás Gyula. — A torzai németek szokásai (folytatás); közli Hajnal (Holzmann) Ignác. — A pincédi (pivnicai) dodolajárás; közli Hajnal Ignác. — Vegyesek. — Társulati ügyek.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainknak. Az idő rövidségére való tekintettel kérjük t. munkatársainkat, hogy a karácsonyi számba szánt dolgozataikat mielőbb küldjék be, mert a lapzárás után érkező dolgozatokat nagy sajnálatunkra kénytelenek volnánk mellőzni vagy ha éppen még alkalmiak is, jövő karácsonyig félretenni.

G. S. Úti elmenyek, megfellebb bizalmas baráti körben hallgathatnak meg érdeklődéssel, a nagy közönség türelmét nem tehetjük próbára vele. Jobbat kérünk.

L. K. Két lak. Ha éheznek, egyék; ha fáznak, melegedjék; ha fáradt, pihenjen — de át nem érzett érzelmeket rigmusba ne szedjen. Várjon, míg lesz elmondani érdemes, igazi érzelme.

A. E. Bimbónyilás. Csalódva. Csekély változtatással, amire az első is még mindig rászorul, sorát ejtjük mind a kettőnek.

F. F. Bezdán Az egyiket a mai számban közöljük, a másikat a karácsonyi számban hozzuk. Üdvözlét.

G. K. Monostorszeg. Szíves értesítéseért köszönet.

P. L. Zombor. A legszorgosabb kutatás mellett sem találtuk fel, szíveskedjék újra beküldeni.

K. P. Zsablja. 21-én délelőtt tartják meg. Nem tudjuk. Valószínű.

G. Kelebia. Értesítését mai számunkban adjuk. Üdvözlét.

NYILTTÉR. *)

1905. B. 390. 3. szám.

Öfelsége a király nevében!

Az apatini kir. járáshírség mint büntető bíróság becsületsértés vétségével vádolt Heiczmann György elleni bűnügyben az ifj. Merkl Vendel magánvádló által emelt vád fölött, az Apatinban 1905. évi november hó 14-én Korponay János jegyzőkönyvvezető és dr. Gräber Lajos védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítéli:

A kir. járáshírség ifj. Heiczmann György 33 éves, hódási szül. gombosi lakos, r. kath., házass. két gyermek atyja, 100000 kor. értékű vagyontulajdonosa, fakereskedő, katona volt, írni olvasni tudó vádlottat bűnösnek mondja ki, a Btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, melyet akkép követett el, hogy 1905. október 18-án Gomboson ifj. Merkl Vendel hódási lakost többször pofonította, s ezért a Btk. 261. §-a alapján az 1892. évi XVII. t. c.-ben meghatározott célokra fordítandó, s 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett fizetendő, behajthatlanság esetén a Btk. 53. §-a értelmében öt (5) napi fogházra átváltotatandó ötven (50) korona pénzbüntetésre ítéli.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vádlottat kötelezi ezentul felmerülő bűnügyi költségeknek 15 nap alatt az 1890. évi LXIII. t. c. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstár részére való megtérítésére. Kötelezi továbbá, hogy ifj. Merkl Vendel magánvádló részére tanudijban fölmerült 24 kor. 60 fil. és ügyvédi képvisellel fölmerült 20 kor. bűnügyi költséget 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizessen.

Ellenben ifj. Merkl Vendel viszonyváltással szemben az eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszünteti.

Elrendeli a bíróság, hogy a jelen ítélet jogerőre emelkedés után a „Bácska” című lapban Heiczmann György vádlott költségére egész terjedelmében közzététessék.

Indokok:

A vádlott beismerése alapján tényként megállapítható, hogy a vádlott 1905. október 18-án Gomboson többször arcul ütötte a magánvádlót.

A vádlottnak ez a cselekménye meggyalázó a magánvádlóra nézve, ezért a vádlottat a Btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében bűnössé kellett nyilvánítani.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményül szolgált a vádlott büntetlen előélete, s erre, valamint a terhelt vagyoni viszonyaira tekintettel a büntetés mérve arányos a bűnösség fokával.

A bűnügyi költségben marasztalás az elítélés perjogi következménye a Bp. 480. §-a értelmében.

A viszonyvált tárgyában az eljárás megszüntetendő volt, mert ifj. Merkl Vendel mint magánvádló a viszonyváltat a tárgyaláson eljettette.

Az ítélet közzététele iránti rendelkezés a Btk. 277. §-án alapszik.

Apatin, 1905. november 14.

Dr. Margitay s. k.,
kir. albiró.

Ezen ítélet végrehajthatósága igazoltatik.
Apatin, 1905. december 7.

Dr. Margitay s. k.,
kir. albiró.

HIRDETÉSEK.

109. sz. isk.

Pályázat.

A bácsordasi községi iskolaszék egy ujonnan szervezendő tanítói állásra **f. évi december hó 31-ig** tartó határidővel pályázatot hirdet.

Ezen állásnak jövedelme: 800, azaz nyolcszáz korona fizetés, 140, azaz egyszáznegyven korona lakbér és 60, azaz hatvan korona kertilletmény és netáni ötödéves korpótlék.

A megválasztott tanító köteles a reábizott osztályban oktatni és az ismétlődő iskolában tanítótársaival felosztva ingyen tanítani.

A kellőleg felszerelt kérvény az iskolaszékre címezve alulirothoz küldendő.

Bácsordas, 1905. december hó 2-án.

Turnovszky Rudolf,

3-3

iskolaszéki elnök.

Kiadó vendéglő.

Bácsföldváron a piactéren, elsőrendű forgalmi helyen, a volt „Mirilov“-féle **vendéglő** 1906. évi január hó 1-től **bérbe** avagy elszámolásra **kiadó.** 3-1

Jóhirű, gyakorlattal és kaucióval bíró ajánlkozók megegyezés végett jelentkezhetnek **Löbl Adolf** takarékpénztári igazgatónál Bácsföldváron.

3207/1905.

Árverési hirdetmény.

Csonoplya község előljárói részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező és a tolvajosi dűlőben fekvő 66 kataszt. ugar szántóföld **folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor** Csonoplya községkázánál megtartandó nyilvános árverésen 1906. évi buzavetés alá 5 holdas parcellákban készpénzfizetés mellett bérbe fog adatni.

A szóban levő földbirtok Nemesmilitics, Bajmok, Pacsér és Csonoplya községek határainak összeszögeléstük közt fekszik.

Csonoplya, 1905. december 10.

Deák Andor,
jegyző.

Lengyel József,
bíró.

Új elektrotechnikai műhely Zomborban.

Azon sokoldalú felhívásnak engedve, van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, Orgona-utca 20. szám alatt lévő házban** a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

elektrotechnikai műhelyt

nyitottam, és azt a mai naptól fogva üzemben tartom.

Elvállalok e szakmába vágó mindennemű munkák elkészítését.

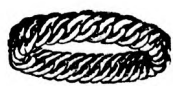
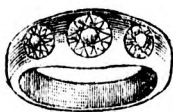
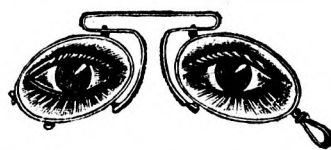
A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

SZALAY FERENC,

elektrotechnikus Zombor, Orgona-utca 20.

6-1

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI

= AJÁNDÉKOK! =

Arany ékszer, valódi és CHINAEZÜST dísz tárgyak, GIRANDOLOK, GYERTYATARTÓK, EVŐESZKÖZÖK dús választékban, tetemesen leszállított árak

mellett kaphatók

Keszler Dezső

6-3

órás és ékszerésznél,

Zomborban, Kossuth Lajos-utca (takarékpénztárral szemben).

Élelmiszerek szállítása

a cs. és kir. 23. gyalogezred legénységi közétkezése számára Zomborban.

A 23. gyalogezred közétkezéséhez szükségelt hus, élelmiszerek és zsir szállítása ügyében az 1906. év tartamára új pályázat hirdettetik.

Akik ezen szállításra igényt tartanak, **december hó 22-én délelőtt 10 órakor** a „Ferenc József” gyalogsági lak-tanya tisztli ügyeleti szobájában szóbeli tárgyalásra jelenjenek meg. A tárgyaláshoz elhozandók a szállítandó cikkek mintái is.

A marhahus szállítására csak mészárosok, a disznóhus és zsir szállítására csak hentesek, a többi élelmiszerek szállítására csak szállításképes kereskedők pályázhatnak. Az év folyamán körülbelül szükségeltetik:

marhahus	27000	kgr.
liszt	20000	"
száraz bab	4000	"
rizs	500	"
savanyu káposzta	1000	"
dara	500	"
só	2000	"
hagyma	1200	"
burgonya	30000	"
cukor	3000	"
tarhonya	200	"
paprika	150	"
ecet	600	liter,
mák	400	kgr.
szilvaiz	500	"
zsemlyemorzsa	500	"
lencse	1200	"
árpakása	200	"
zöldség	500	"
torma	100	"
turó	500	"
zsir	3000	"
borsó	2000	"

Közétkezés kezelőség.

3208/1905.

Arverési hirdetmény.

Csonoplya község elöljárói részéről közhírré tétetik, miszerint a község, illetve az iskolaalap tulajdonát képező és a tolvajosi dűlőben fekvő 33 kataszt. hold ugar szántóföld **folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor** Csonoplya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen 1906. évi buzavetés alá 5 holdas parcellákban készpénzfizetés mellett bérbe fog adatni.

A szóban levő földbirtok Nemesmilitics, Bajmok, Paesér és Csonoplya községek határainak összeszögelésük közt fekszik.

Csonoplya, 1905. december 10.

Deák Andor, Lengyel József,
jegyző. bíró.

Eladó szőlővessző!

25000—30000 gyökeres hazai **rizlingvessző** eladó tavaszi szállításra.

Előjegyezhetni a tulajdonosnál már most.

Ára 1000-enként 12 kor.

Falcione Lajos,
Zomborban.

3-2

Bogdán István

hentesmester, Zrinyi-utca, az önszegélyzővel szemben.

Elfogad

4-4

privát sertéshús füstölést

bármilyen mennyiségben jótállás mellett.

Ügyszintén ajánl

kitűnően pácolt házisonkát

jutányos árban pontos kiszolgálás mellett.

Schvarcz József és Társa

gép- és szerszám-raktár, gépszijgyár, műszaki iroda,

BUDAPEST, Vaczi-körút 26/a.

Elsőrendű minőségben és legolcsóbban szállit eredeti gipsz- és sulypátmentes **USZÓ** kocsi-kenőcsöt, gépolajat, hengero-ajat, sűrített gépkenőcsöt, telítő- és fertőtlenítő-szereket, pép fedéllemezt, saját gyártmányu színbőr-szijakat, tömitő anyagokat, szab. **LATZKÓ-SCHVARCZ** tűzrostélyt, **HOYT** csapágyfémét, szab. **BROWN** patkóacélakat, szab. árkos patkót kötélbetéttel, kékkövet, ojtószalagot, szénkenegzőt, gazdasági gépeket, préseket, burgonya-osztályozó és tisztító-gépet, burgonya-arató-gépet, amerikai tengeri-arató-ültető fosztó- és szár-apritó-gépeket, amerikai lakatokat stb

52-4

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos csillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGITÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

50-32

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, tánevigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.